

Akire ma is emlékeznek

A Dunaújvárosi Főiskola kommunikációs intézetének névadó ünnepségén a pályatársak, barátok is megemlékeztek a kiváló újságíróról, Déri Jánosról.

■ Gallai Péter

A média világában nem jellemző a lovagiasság. Nincsenek baráti, emberi kapcsolatok, mindenki irigykedik a másikra, vagy féltékeny a sikereire. Kivételek azonban – mint minden esetben – itt is akadnak. Ebben a szűk körbe tartozott Déri János is, akinek sikerült elérni, hogy a közönség mellett kollégái szerették, elismerték tudását, kivételes tehetségét, egyedi, utánozhatatlan humorát. Emberei nagyságához hozzá tartozott, hogy ezeket a jelzőket Déri hallatlan szerénységgel és közvetlenséggel próbálta elhárítani.

Szintén jelzés értékű lehet, hogy valaki a halála után mennyire marad meg az emlékekben. Nos, Déri János szavonhatatlanul ott van az emlékekben. Mi sem példázza ezt jobban mint az, hogy tizenhárom évvel a halála után, miközben a médiacentrumban peregték a róla szóló kisfilm kockái, (amely a kezdetektől, az utolsó hangfelvételig végigkísérte sokszínű pályáját) a jelenlévők a hasukat fogva nevettek poénjain, és csendben, többen sírva nézték az utolsó képeket, amelyeken utoljára, Mexikóból telefonon üzent: „Szervuszatok gyerekek, viszlát...”

Egy eddig még nem látott kópiával érkezett Szegvári Katalin, aki a film megtekintése után sokáig nem tudott megszólalni. Amikor ez sikerült neki, így emlékezett:

– Ezt a felvételt egy késő éjszakába nyúló vágás után készítettük a stúdióban, a képeken egy színházi darab részletét adjuk elő. Szerettük volna magunkat kipróbálni színpadon, és megvolt bennünk a vágy is, hogy együtt lépjünk fel, de ambícióinkból csak ennyit sikerült megvalósítani. Mivel én nemcsak egyszer voltam házas, Jani megjegyezte, lépjünk fel inkább a cirkuszban együtt, ő kardot nyel, én pedig többször férjhez megyek a porondon...

Rózsa Péter a pályája csúcán ismerhette meg Dérit, aki nagyon sok műfajban és sok helyen jelent meg akkoriban.

– Amikor a Napzárta című politikai műsorban is dolgozott, bevallom, mi elég hülyék voltunk körülötte, és nem vettük észre, mennyire túlnőtt rajtunk, és mennyire hiteles tudott lenni a politikai műfajban is.

A szórakoztató stílusokban is megálta a helyét, hiszen rendszeresen szerepelt, és hahknzott a rádiókabaréval. Szilágyi János is részese volt egy ilyen túrának.

– Londonba utazott a társulat autóbusszal és Bajor Imi, valamint jómagam végig szórakoztattuk a brigádot az egész úton a mikrofonon keresztül, mert mi voltunk a legjobban berúgva. Mivel halálosan elfáradtam mire odaértünk, úgy döntöttem, hogy a két és fél napos hazautat már nem vállalom, inkább repülővel jövök. Hívtam Jancsit is, és ő is csatlakozott hozzám, valószínűleg tartott tőle, hogy Bajor hazafelé is végig beszélni fog. Azonban a repülőre vámi kellett, ezért egyik barátomnál szálltunk meg, ahol közös szobánk volt Dérirel. Ő három perc alatt hatalmas kuplerájt csinált, taknyos zsebkendőt, zoknit és még ki tudta, mi mindent szórt szét. Amikor szóltam neki, halálos nyugalommal közölte, ne aggódjak, ez nem rendeltetés, különben is majd a tulaj rendet rak.

Szintén itt történt meg, hogy a szállástól kilométerekre lévő piacon kinézt egy régi, postakocsikon használt

Farkasházy Tivadar

Hortobágyi Éva

B. Tóth László

„Miközben a médiacentrumban peregték a róla szóló kisfilm kockái, a jelenlévők hasukat fogva nevettek poénjain és csendben, többen sírva nézték az utolsó képeket, amelyeken Mexikóból üzent...”

Szilágyi János

Szegvári Katalin

Rózsa Péter

ládát. Mivel volt rá pénze, megvette, bár én megkérdeztem, ki fogja ezt a dögnehéz cuccot hazavinni? „Hát én”, mondta ő, aztán tizenöt lépés után majdnem összeesett vele. Így ketten rángattuk át a fél városon a ládát, amiről aztán a mai napig nem tudom mi volt benne, mert elhagyta. Ilyen volt ő, de ezért is lehetett szeretni!

A legnépszerűbb ismeretsége talán Hortobágyi Évának volt a névadóval, akivel már a műgyógyteremre is együtt jártak.

A legérdekesebb számomra az volt, hogy amikor feltűnt a Riporter keresztetű című tehetségkutató műsorban, utána egy furcsa harcot vívott meg a közönséggel. Ugyanis eleinte nem szerették őt, a hosszú haja, az öltözködése szálka volt a nézők szemében. De ő képes volt úgy belopni magát az emberek szívébe, hogy amikor gyűjtést szerveztek neki a gyógykezelésére, az egész ország megmozdult érte – majdnem úgy, mint ma, a szókár károsultjaiért –, hogy segítsen neki.

János képes volt ebben a szakmában megteremtetni önmaga hiányát – tette hozzá könnyes szemmel volt kollégája.

Hogy milyen ember volt a mi Janink? – kérdez vissza Farkasházy Tivadar.

– Már betegeskedett, amikor a János Kórházban voltam nála látogatóban. Eppen meséltem neki a Hócipőnél történt eseményekről, amikor arra kért, tíz percre menjek ki a szobából, mert jönnek az orvosok és most mondják meg a vizsgálatok eredményét. Én eközben halálosan ideges voltam, de amikor visszatértem egy teljesen nyugodt, mosolygó ember ült az ágyon, ezért tovább szórakoztattam őt. Csak az ajtóban állva jutott eszembe megkérdezni, mégis mi a baja. Ő akkor még mindig derűsen csak annyit mondott: „Tüdőrák”. Ezek után másnap, a saját felelősségére kijött a kórházból, és egy nyolcórás felvételt készített, amihez három napig szinte egyfolytában beszélgetett a hatvanas évek táncdalfesztiváljainak győzteseivel. És még tudom ezt fokozni! Heidelbergben – ahol szintén próbálták kezelni – már mint egy halálraítélte másként, ott közölték vele ugyanis, hogy gyógyíthatatlan beteg, de erre ő mit tett? Másnap a Hajógyári szigeten, minusz öt fokban interjút készített Koltai Robival.

Pár nappal a halála előtt Mexikóból – ott vették ki fél tüdejét, hangszálait, hátha segít – érkezett meg az utolsó, elszuttogott üzenete. Ebben a pár sorban úgy összefoglalta az életét – mint egy

kivűlláló. A mai napig beleborzongok... Azt mondta nekem egyszer: „Egy dologra nem vagyok képes, és ezért fogok meghalni, nem tudok nemet mondani”. Amihez nyúlt, arannyá vált a kezében, méltóbb neve nem is lehetne az intézetnek – zárta mondanóját a jóbarát.

B. Tóth László is évekig volt munkakapcsolatban Déri Jánossal.

– Nyolcvankilencben indult a Calypso rádió, és megkérdeztem, lenne-e kedve műsort vezetni. Habozás nélkül, első szóra elvállalta a feladatot. Volt a híres, igen-nem játéka, aminek az volt a lényege, hogy a telefonáló három percig nem mondhatta ki egyik szót sem. Nos ez a többszáz ember közül talán kettőnek sikerült, de csak azért, mert nem szóltak egy árva mukot sem a kagylóba. Ezzel szó szerint meghűlyítette az egész országot, nem tudom, de valami elképesztő varázsa volt Janinak. Magam is, személyesen tapasztaltam ezt a jelenséget. Pont egy boltban álltam a sorban, amikor az eladók egészen egyszerien azt mondták, nem szolgálnak ki most három percig senkit, mindenki várjon, mert jön a Déri játéka...

És most nagyon hiányzik, mindannyiunknak...